

**Polítiques territorials turístiques**

Codi: 101214  
Crèdits: 6

| Titulació       | Tipus | Curs | Semestre |
|-----------------|-------|------|----------|
| 2500894 Turisme | OT    | 4    | 0        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Inmaculada Díaz Soria  
Correu electrònic: Inmaculada.Diaz@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: anglès (eng)  
Grup íntegre en anglès: Sí  
Grup íntegre en català: No  
Grup íntegre en espanyol: No

**Equip docent**

Inmaculada Díaz Soria

**Prerequisits**

Aquesta és una assignatura optativa de 4t curs i no cal cap prerequisit específic, només estar una mica al cas de l'actualitat turística i tenir certs coneixements previs que segurament ja s'han adquirit en anteriors cursos. Es una assignatura que manté punts de contacte, més o menys explícits, amb altres de caire més geogràfic i territorial de tota l'oferta del Grau, com són *Geografia Regional*, *Recursos territorials turístics* i *Patrimoni cultural* i pel que a assignatures optatives tindriem aquestes quatre: *Productes turístics*, *Destinacions Turístiques* i *Promoció Pública*, *Turisme i sostenibilitat* i *Temes de turisme*. En aquest cas, però, es posa èmfasi en el caràcter sectorial i també territorial de les principals polítiques turístiques del nostre país. L'enfocament de l'assignatura és teòric però sense excloure la necessària visió pràctica que es vol aconseguir i aplicar amb la realització d'una sèrie d'activitats i l'anàlisi de casos d'estudi concrets. Per descomptat, en funció de l'elecció que faci el mateix estudiant, hi pot tenir també molta relació amb el seu treball de fi de Grau.

**Objectius**

Al final de curs l'estudiant haurà de ser capaç de:

1. Comprendre el fenomen turístic des d'una perspectiva territorial i evolutiva per entendre millor les polítiques turístiques actuals.
2. Conèixer què són els recursos turístics i quins són els factors de localització turística en el territori.
3. Conèixer les principals polítiques turístiques, tenint en compte que el turisme és, avui dia, una activitat amb un pes cada cop més important a nivell econòmic, social i ambiental.
4. Estudiar diferents casos pràctics de polítiques a diferents escales territorials.
5. Adonar-se com de vegades la diferència entre la teoria i la realitat, entre planificació i pràctica, és bastant gran.

**Competències**

- Demostrar que coneix i entén el fenomen turístic en el marc de la sostenibilitat i la gestió de la qualitat.
- Demostrar un comportament responsable amb el medi ambient.
- Desenvolupar una capacitat d'aprenentatge autònom.
- Gestionar els conceptes relacionats amb la planificació i la comercialització de destinacions, recursos i espais turístics, així com els seus instruments i funcionament.
- Identificar i avaluar els elements del sistema turístic i la seva interacció amb l'entorn, així com el seu impacte.
- Innovar tant en la planificació i la comercialització turístiques com en la gestió d'organitzacions turístiques.
- Manejar les tècniques de comunicació a tots els nivells.
- Planificar i gestionar activitats partint de la qualitat i la sostenibilitat.
- Planificar, organitzar i coordinar el treball en equip, creant sinergies i sabent-se situar al lloc dels altres.
- Presentar i negociar davant dels diferents organismes projectes i plans de desenvolupament turístic aplicats a zones i regions determinades.
- Treball en grup.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els elements de geografia avançada i de recursos territorials i turístics, les metodologies i les tècniques existents i els impactes que genera el sistema turístic.
2. Demostrar un comportament responsable amb el medi ambient.
3. Desenvolupar una capacitat d'aprenentatge autònom.
4. Distingir els instruments adequats per aplicar polítiques de turisme sostenible.
5. Identificar el medi ambient com a patrimoni turístic i determinar-ne les característiques.
6. Identificar els factors determinants del desenvolupament turístic.
7. Identificar i relacionar els recursos turístics i els recursos territorials.
8. Identificar i valorar l'impacte social del turisme.
9. Identificar les noves formes de turisme (ecoturisme, turisme cultural) i valorar-les.
10. Identificar les polítiques d'ordenació i planificació turística de les entitats públiques.
11. Manejar les tècniques de comunicació a tots els nivells.
12. Planificar i gestionar activitats partint de la qualitat i la sostenibilitat.
13. Planificar, organitzar i coordinar el treball en equip, creant sinergies i sabent-se situar al lloc dels altres.
14. Treball en grup.

## Continguts

Els continguts de l'assignatura segueixen aquest esquema de 4 blocs:

### 1. Introducció conceptual i de continguts de l'assignatura

- 1.1. Els conceptes bàsics
- 1.2. La relació entre turisme i territori, de com el turisme transforma el territori, models d'evolució, impactes, etc.

### 2. Turisme com a sector contestat davant de determinats models turístics

- 2.1. Turisme com a sector polèmic
- 2.2. El paisatge com a element d'incompatibilitat territorial entre turisme i altres sectors econòmics
- 2.3. Models turístics polèmics
- 2.4. Alternatives turístiques

### 3. La planificació territorial del turisme

- 3.1. Conceptes bàsics d'un procés de planificació territorial turística
- 3.2. Casos de planificació turística de diferents escales territorials

### 4. Reptes per a les polítiques territorials turístiques

- 4.1. D'on venim i cap a on anem?
- 4.2. El turisme en la transició cap a la sostenibilitat
- 4.3. Repàs i relació de conceptes bàsics explicats.

## Metodologia

L'assignatura té diverses dinàmiques de funcionament paral·lel:

1. Metodologia de la part teòrica de l'assignatura: Explicació a l'aula de les diferents parts del temari al llarg de les setmanes lectives de l'assignatura previstes al calendari docent. En la mesura de la disponibilitat, les sessions tindran suport audiovisual (visionat de vídeos, presentacions per part dels estudiants, etc.). En funció de com evolucioni la situació (crisi sanitària COVID-19) també cal preveure la possibilitat que les sessions de docència siguin *online*, o una part.
2. Activitats pràctiques a classe: Es preveuen petites activitats que es realitzaran i s'entregaran a classe, com a complement de l'explicació teòrica. Aquestes activitats pràctiques es basen en la gamificació i el debat i pretenen assentar els coneixements i potenciar l'esperit crític.
3. Activitats d'avaluació: Al llarg del curs es proposarà l'elaboració de diverses activitats relacionades amb la part teòrica de l'assignatura i que hauran de fer-se fora de l'horari estrictament docent. Les activitats suposen el lliurament d'un document en format digital (a la plataforma virtual *Moodle*) per a la seva avaluació.
4. Metodologia del funcionament de la plataforma virtual (**Moodle**): La plataforma virtual s'emprarà com a complement d'informació i alhora un mitjà de comunicació alternatiu a l'aula entre l'alumnat i professor. També hi haurà material complementari en format digital, enllaços a articles de lectura, el programa de l'assignatura, el calendari de les sessions d'aula, els enunciats de les activitats, apunts, etc. La idea és que en aquesta plataforma hi estigui tot disponible i que l'estudiant també pugui seguir l'assignatura en cas que no pugui assistir presencialment, i de forma regular o constant, a les sessions de docència.
5. Metodologia de les hores d'activitats dirigides: Es dedicarà algunes hores a activitats dirigides (segons les oportunes indicacions del professor al llarg del semestre) per avançar en la realització de les activitats (en aquest cas no és necessària l'assistència a l'aula). En aquest sentit, és previst que es pugui fer una tutoria per cada activitat proposada (de durada variable, depenent de les necessitats) per tal d'oferir una millor orientació de cara a la seva correcta elaboració, així com també per atendre dubtes i preguntes de l'estudiant. Aquestes tutories seran complementàries a l'hora d'atenció setmanal al despatx que el professor ha de dedicar a l'alumnat. Igual que en el punt #1, en funció de com evolucioni la situació (crisi sanitària COVID-19) també cal preveure la possibilitat que aquestes tutories hagin de ser *online*.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol               | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|---------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides    |       |      |                          |
| Presentacions orals | 15    | 0,6  | 3, 7, 10, 12, 14         |
| Sessions de teoria  | 43    | 1,72 | 6, 7, 12                 |
| Tipus: Supervisades |       |      |                          |
| Tutories            | 14    | 0,56 | 6, 7, 9                  |
| Tipus: Autònomes    |       |      |                          |

|                                     |    |      |                        |
|-------------------------------------|----|------|------------------------|
| Estudi                              | 30 | 1,2  | 3, 6, 7, 9, 10         |
| Preparació i elaboració d'exercicis | 17 | 0,68 | 3, 6, 7, 9, 10, 11, 13 |

## Avaluació

L'avaluació CONTINUADA d'aquesta assignatura consta del següent sistema:

1. Tres exercicis proposats durant el semestre i lliurats en el termini fixat, que serà anunciat amb suficient antelació, i que equivalen al 40% de la nota final. La seva realització és optativa però ... (veure condicions per a superar l'assignatura).
2. Una presentació oral d'un article i que equival al 20% de la nota final. La seva realització és optativa però ... (veure condicions per a superar l'assignatura).
3. Un examen de coneixements teòrics que equival al 40% de la nota final i que inclourà la matèria exposada a les sessions d'aula, així com també les presentacions orals. La seva realització és obligatòria.

S'estableixen les següents condicions per a superar l'assignatura:

1. A l'examen, obtenir una nota mínima equivalent al 50% de la puntuació màxima prevista (depenent del nombre final de preguntes incloses). En el cas de no complir aquesta condició l'estudiant caldrà que es presenti a l'avaluació final. **ATENCIÓ**, en tant que aquest examen és obligatori, no fer-lo significarà no poder aprovar l'assignatura en cap altra oportunitat posterior (ni a l'avaluació final ni a la reavaluació).
2. Sobre les tres activitats, i com s'ha indicat, no hi ha obligació de realitzar-les. Ara bé, cal ser conscient que no fer-les implicarà no sumar les seves notes parcials a la nota final de l'assignatura, amb el risc que això suposa. Els exercicis no s'aproven o suspenen, simplement tenen una nota que se suma a les altres notes parcials (presentació oral i examen). A l'avaluació final es podran entregar activitats que no s'han presentat abans (excepte la presentació oral).
3. Sobre la presentació oral, i igual que en els exercicis, no hi ha obligació de realitzar-la. Ara bé, cal ser conscient que això implicarà no sumar la seva nota parcial a la nota final de l'assignatura i, sobretot, que després no hi haurà opció de fer-la. És a dir, la presentació s'ha de fer durant el període de docència.
4. Finalment, en qualsevol dels exercicis lliurats caldrà tenir cura d'algunes de les competències bàsiques que se suposa s'ha de dominar en un curs de Grau universitari (p. ex. la capacitat de síntesi, d'argumentació, d'una correcta redacció i presentació formal, de comunicació oral, citar correctament fonts bibliogràfiques, etc.). És per això que el professor es reserva l'opció de suspendre qualsevol exercici que estimi que no reuneix uns nivells mínims en dites competències.

Atenció (1): al calendari d'exàmens publicat pel Centre hi ha una data d'avaluació final i una segona data de re-avaluació. La primera suposa l'opció de recuperar l'examen (si s'ha fet abans a l'avaluació continuada) i/o un dels tres exercicis. Pel que fa a la prova de re-avaluació, id'acord amb la normativa de la UAB, cal tenir en compte:

1. El professor de l'assignatura decidirà la seva modalitat. En aquest cas només es contempla un examen.
2. Podran accedir a la re-avaluació **NOMÉS** aquells estudiants que a l'avaluació final hagin obtingut una nota igual o superior a 3,5 i menor de 5 (normativa de la UAB). Això vol dir que no es tracta de cap prova per poder millorar la nota.
3. La nota final de l'estudiant que es presenti a la re-avaluació en cap cas podrà superar el valor de 5 a l'expedient.

Atenció (2): per si no ha quedat prou clar, en aquesta assignatura no hi ha l'opció de fer un examen al final del semestre (com a únic exercici avaluatiu) per intentar aprovar-la, sense haver fet res abans.

## Activitats d'avaluació

| Títol | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------|-----|-------|------|--------------------------|
|-------|-----|-------|------|--------------------------|

|                  |     |    |      |                                       |
|------------------|-----|----|------|---------------------------------------|
| Examen           | 40% | 3  | 0,12 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10         |
| Exercicis        | 40% | 18 | 0,72 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14 |
| Presentació oral | 20% | 10 | 0,4  | 1, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 13, 14         |

## Bibliografia

Albasud. Investigación y comunicación para el desarrollo (albasud.org)

Anton, S.; González, F. (eds.) (2005). *Planificación territorial del turismo*. Barcelona: Ed. UOC.

Condevaux, A., Djament-Tran, G. & Gravari-Barbas, M. (2016). Before and after tourism(s). The trajectories of tourist destinations and the role of actors involved in "off-the-beaten-track" tourism: a literature review. *Via*, 9. <https://doi.org/10.4000/viatourism.413>

Costa, C. (ed.) (2014). *European tourism planning and organisation systems: the EU member states*. Buffalo: Channel View Publications.

Edgell, D. L. (ed.) (2008). *Tourism policy and planning: yesterday, today and tomorrow*. Amsterdam: Butterworth-Heinemann.

Fletcher, R., Murray, I., Blanco-Romero, A. & Blázquez-Salom, M. (2019). Tourism Degrowth. *Journal of Sustainable Tourism*, 27(12). <https://www.tandfonline.com/toc/rsus20/27/12>

Hall, C.M. (2000). *Tourism Planning: Policies, Processes and Relationships*. Harlow: Prentice Hall.

Jenkins, J.M. and Dredge, D. (eds.) (2011). *Stories of practice: tourism policy and planning*. Farnham, Surrey: Ashgate Pub. Company.

Jeuring, J. and Diaz-Soria, I. (2017). *Proximity and Intrarregional Aspects of Tourism*. *Tourism Geographies*, 19:1, 4-8. <https://doi.org/10.1080/14616688.2016.1233290>

Lemelin, H.; Dawson, J.; Steward, E. (2017). *Last Chance Tourism. Adapting Tourism Opportunities in a Changing World*. Oxford: Routledge.

Mason, P. (2020). *Tourism Impacts, Planning and Management*. 4th Edition. Oxford: Routledge.

Pechlaner, H.; Innerhofer, E.; Erschbamer, G. (2019). *Overtourism. Tourism Management and Solutions*. Oxford: Routledge.

Saarinen, J., Rogerson, C.M. & Hall, C.M. (2017) Geographies of tourism development and planning, *Tourism Geographies*, 19:3, 307-317, DOI: [10.1080/14616688.2017.1307442](https://doi.org/10.1080/14616688.2017.1307442)

Smith, M.; MacLeod, N. and Hart Robenson, M. (2010). *Key concepts in Tourist Studies*. London: SAGE.

## Programari

Moodle serà utilitzat pel correcte seguiment i avaluació de l'assignatura. L'estudiant haurà d'utilitzar processadors de textos i programes per preparar presentacions (tipus PowerPoint).